

A SZAKTANÁCSADÓK FELADATAI A 48/2012. (XII.12.) EMMI RENDELET ALAPJÁN

Dr. Kaposi József
2014

A szaktanácsadó a köznevelési törvényben 61. §

- **A pedagógusok tevékenységét szakértők, szaktanácsadók segítik.**
- A szaktanácsadó feladata a pedagógusok munkájának szakirányú (tantárgyi vagy sajátos pedagógiai területen igényelt) segítése, véleményezése, konzultációk, továbbképzések, szakmai fórumok szervezése.
- **A szaktanácsadó központi szakmai irányítás mellett látja el feladatait.**
- Szaktanácsadói megbízást kizárólag az kaphat, aki pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú iskolai végzettséggel és szakképzettséggel, **pedagógus-szakvizsgával**, valamint a nevelő-oktató munkában eltöltött **legalább tízéves szakmai gyakorlattal** rendelkezik.
- A szaktanácsadó pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmény alkalmazásában áll vagy egyéb köznevelési intézmény alkalmazottja vagy onnan tíz évnél nem régebben ment nyugdíjba.

A szaktanácsadók szerepe az új köznevelési rendszerben

- A szaktanácsadók feladata a pedagógusok fejlesztő célú támogatása
- a szaktanácsadók nem minősítenek, feladatuk fejlesztő-támogató jellegű lesz.
- A szaktanácsadói és ellenőrzési/minősítési funkció világosan elkülönül
- A szaktanácsadók munkájának szakmai irányítását az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) látja el
- A szaktanácsadók munkáltatója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

A tantárgygondozás ellátásának eszközei és módszerei

Az Nkt.-ben megjelölt EMMI rendeltben hivatkozott eszközök és módszerek:

- ▣ nevelési és tantárgypedagógiai módszerek, eszközök, eljárások megismertetése, terjesztése,
- ▣ nevelési-oktatási intézményi pedagógiai programok, helyi tantervek, házirendek, intézményi pedagógiai dokumentumok elemzése, azok intézményi elkészítésének és alkalmazásának segítése,
- ▣ az alkalmazott pedagógiai módszerek és pedagógiai fejlesztőtevékenység elemzésének, értékelésének segítése adott köznevelési intézmény, intézménytípus esetében,
- ▣ nevelési eszközök, tankönyvek, taneszközök, nevelési-oktatási programok kiválasztásának segítése
- ▣ nevelési-oktatási intézmény, vagy az intézményrendszer egésze vonatkozásában,
- ▣ egyéni szakmai tanácsadás
- ▣ a köznevelés rendszerszintű fejlesztéseinek támogatása, a miniszter által indított országos tantárgyi és
- ▣ műveltségterületi pedagógiai feladatok segítése

Szaktanácsadók, tantárgygondozók

ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIAI SZAKMÓDSZERTANI FELKÉSZÜLTSG

Speciális országos szaktanácsadók	Tantárgygondozó szaktanácsadók
nemzetiségi	Magyar nyelv és irodalom
köznevelés- fejlesztési	Matematika
kiemelt figyelmet igénylő gyermeket segítő	Idegen nyelv
konfliktuskezelési	Informatika
halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket segítő	Testnevelés
pedagógiai mérési- értékelési	Ember és társadalom
	Ember és természet
	Földünk-környezetünk
	Művészetek
	Életvitel és gyakorlati ismeretek

SZEMPONTOK

1. a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése
2. a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése
3. a szak módszertani és a szaktárgyi tudás
4. a pedagógiai folyamat tervezése
5. a tanulás támogatása, szervezése és irányítása
6. a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése
7. a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás
8. az autonómia és a felelősségvállalás

A szempontok felsorolása a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet (a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről) 2. számú mellékletéből való [A tanári felkészítés követelményei].

Speciális országos szaktanácsadók

- nemzetiségi
- köznevelés-fejlesztési
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítő
- konfliktuskezelési
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítő
- pedagógiai mérési-értékelési

Nemzetiségi szaktanácsadók

Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni a nemzetiségi óvodai nevelést, iskolai nevelést-oktatást, kollégiumi nevelést segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat (a továbbiakban: nemzetiségi pedagógiai-szakmaiszolgáltatások).

(2) A nemzetiségi pedagógiai-szakmai szolgáltatások keretei között a szaktanácsadást nyelvterületenként, intézménytípusonként kell megszervezni, oly módon, hogy a szaktanácsadás a nevelési-oktatási intézmények által ellátott valamennyi nevelő és oktató munkához biztosítva legyen.

(3) Nemzetiségi pedagógiai-szakmai szolgáltatásban szaktanácsadói feladatot az láthat el, aki az Nkt. 3. mellékletében

meghatározott feltételeknek megfelel, pedagógus szakvizsgával rendelkezik és a nemzetiségi nevelés-oktatásban pedagógus munkakörben legalább öt éves szakmai gyakorlatot, továbbá bármilyen köznevelési intézményben további ötéves szakmai gyakorlatot szerzett.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítő szaktanácsadás (I.)

Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló részére nyújtott nevelést és tanítási-tanulási folyamatot segítő

- a) pedagógiai értékelés köréből a pedagógiai és komplex intézményértékelési eszközök és módszerek megismertetését és terjesztését,
- b) tanügy-igazgatási szolgáltatás köréből a közgazdasági, jogi, pénzügyi és egyéb információk gyűjtését, rendelkezésre bocsátását, e körből tájékoztatás adását,
- c) szaktanácsadást.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítő szaktanácsadás (II.)

(2) Az országosan szervezett pedagógiai értékelés és szaktanácsadás keretében kell segítséget nyújtani

- a) A pedagógiai szakszolgálatot ellátó köznevelési intézménynek a szakértői véleményt megalapozó diagnosztikai tevékenység szakmai kritériumai egységességének érvényesüléséhez,
- b) A pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó köznevelési intézmény fenntartójának és a pedagógiai szakszolgálat intézményének a szakértői véleményben meghatározottak végrehajtásához, a nevelési- oktatásiintézményekkel való kapcsolattartás kialakításához.

(3) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók nevelését, nevelés-oktatását segítő szaktanácsadást oly módon kell megszervezni, hogy a szaktanácsadás a pedagógiai szakszolgálat intézményei által ellátott valamennyi nevelő, nevelő-oktató, fejlesztő munkához biztosítva legyen.

Konfliktuskezelési szaktanácsadók

Országos pedagógiai szakmai szolgáltatásként kell megszervezni a konfliktus kezelési gyakorlat elterjedését szolgáló:

- a) pedagógiai értékelés köréből a pedagógiai és komplex intézményértékelési eszközök és módszerek megismertetését és terjesztését
- b) Tanügy igazgatási szolgáltatás köréből a konfliktushelyzetekhez kapcsolódó jogi és egyéb információk gyűjtését, rendelkezésre bocsátását, e körben tájékoztatásadását.
- c) szaktanácsadás keretében történő segítségnyújtást ahhoz, hogy a nevelési-oktatási intézmény vezetői, alkalmazottai, szülői szervezete, diák önkormányzat a megismerje azokat az eljárásokat, gyakorlatokat, amelyekkel megelőzhető a konfliktus helyzetek kialakulása, illetve amelyekkel feloldhatók a konfliktushelyzetek, orvosolhatók a sérelmek.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek segítő szaktanácsadók

Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nevelésének, nevelés-oktatásának megszervezését és ellátását segítő

a) Szaktanácsadás köréből az integrációs pedagógiai rendszer (a továbbiakban: IPR)-alapú pedagógiai, módszertani tevékenységet elemző, valamint az intézményszervezési, intézményműködési helyzetelemző szaktanácsadást, amelynek feladatait IPR folyamat-szaktanácsadó látja el,

b) szaktanácsadás köréből az esélyegyenlőség-elvű oktatásszervezési tevékenységet elemző, módszertani szaktanácsadást, fejlesztéstámogató szaktanácsadást, amelynek feladatait az esélyegyenlőségi pedagógiai fejlesztési folyamat-szaktanácsadó látja el,

c) pedagógiai értékelés köréből a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók felkészítésének megszervezéséhez, az ellátás eredményességének megismeréséhez szükséges elemző pedagógiai és komplex intézményértékelési eszközök és módszerek megismertetését és terjesztését,

d) tanügy-igazgatási szolgáltatás köréből a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók ellátásához kapcsolódó, az intézményvezetés munkáját fejlesztő jogi és egyéb információk gyűjtését, rendelkezésre bocsátását, e körben tájékoztatásadását, valamint az esélyegyenlőségi feladatok végrehajtásának segítését.

Köznevelés-fejlesztési szaktanácsadás (I.)

Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni a hazai országos köznevelés-fejlesztési pályázatokhoz kapcsolódó szaktanácsadást.

(2) A köznevelés-fejlesztési pályázati pedagógiai-szakmai szolgáltatás keretében szervezett szaktanácsadás területei elsősorban a következők:

- a) az intézményszervezési,
- b) az intézményműködési helyzetelemző,
- c) az intézményvezetés munkáját elemző, szervezetfejlesztő szaktanácsadás.

Köznevelés-fejlesztési szaktanácsadás (II.)

(3) A köznevelés-fejlesztési pályázati pedagógiai szakmai szolgáltatások keretében szervezett szaktanácsadás ellátására szaktanácsadó az lehet, aki az Nkt.3. mellékletében meghatározott feltételeknek megfelel, pedagógus szakvizsgával rendelkezik, köznevelési intézményben pedagógus-munkakörben legalább tíz éves szakmai gyakorlatot szerzett, és pedagógus-továbbképzés keretében elsajátította az adott szakterülethez illeszkedően az adott intézménytípusra a miniszter által kiadott kerettantervekben, valamint a Nemzeti alaptantervben, az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott nevelési tevékenységeket, pedagógiai, tantárgyi tartalmakat, fejlesztési követelményeket támogató pedagógiai módszertant, vagy

- a) a sajátos nevelési igényű, a nemzetiségi, a migráns és a tehetséggondozást igénylő tanulók együttnevelésének megszervezését, vagy
- b) a pedagógiai feladatok ellátásának nevelési, oktatás-szervezési, irányítási és szervezet alakítási ismereteit.

Pedagógiai Mérési-értékelési szaktanácsadók

Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni az országos pedagógiai mérési-értékelési eredmények alapján az intézményértékeléshez kapcsolódó fejlesztési eszközök kidolgozását, országos terjesztését, ennek keretében

a) a pedagógiai értékelés köréből az országos pedagógiai mérési-értékelési és ellenőrzési feladatok megállapításainak elemzését segítő, a feltárt intézményi és gyermeki, tanulói lemaradások megszüntetését szolgáló intézkedések kidolgozásához szükséges pedagógiai és komplex intézményfejlesztési eszközök kidolgozását és módszerek megismertetését,

b) A szaktanácsadás köréből a segítségnyújtáshoz szükséges országos fejlesztési eszközöket ahhoz, hogy az óvoda és az iskolafenntartója és az óvoda és az iskolavezetői, pedagógusai elkészítsék, bevezessék és végrehajtsák azt az intézkedési tervet, amely a pedagógiai tevékenység színvonalának az emeléséhez szükséges.

A tantárgygondozás ellátásának eszközei és módszerei a nemzeti köznevelési tv. szerint

Az Nkt.-ben megjelölt EMMI rendeltben hivatkozott eszközök és módszerek:

- ▣ nevelési és tantárgypedagógiai módszerek, eszközök, eljárások megismertetése, terjesztése,
- ▣ nevelési-oktatási intézményi pedagógiai programok, helyi tantervek, házirendek, intézményi pedagógiai dokumentumok elemzése, azok intézményi elkészítésének és alkalmazásának segítése,
- ▣ az alkalmazott pedagógiai módszerek és pedagógiai fejlesztőtevékenység elemzésének, értékelésének segítése adott köznevelési intézmény, intézménytípus esetében,
- ▣ nevelési eszközök, tankönyvek, taneszközök, nevelési-oktatási programok kiválasztásának segítése
- ▣ nevelési-oktatási intézmény, vagy az intézményrendszer egésze vonatkozásában,
- ▣ egyéni szakmai tanácsadás
- ▣ a köznevelés rendszerszintű fejlesztéseinek támogatása, a miniszter által indított országos tantárgyi és
- ▣ műveltségterületi pedagógiai feladatok segítése.

A szaktanácsadás, tantárgygondozás célja

- a) a pedagógusok munkájának fejlesztő célú támogatása,
- b) pedagógiai szakmódszertani fejlesztő beavatkozások tervezése, szervezése, végrehajtásuk monitorozása,
- c) a pedagógusok munkájának a szakterületükkel, munkakörükkel összefüggő szakmódszertani segítése,
- d) a pedagógus munkájával összefüggő szaktanácsadási tevékenységek összegzése, nyilvántartása,
- e) az intézményvezető pedagógiai munkájának a támogatása,
- f) felkérésre szakmai konzultáció szervezése,
- g) a szaktanácsadó tevékenységhez kapcsolódó, az adott tantárgy, szakterület köznevelési feladataihoz kapcsolódó tudományos információ gyűjtése, feldolgozása és közvetítése a nevelési-
oktatási intézmény és a pedagógusok részére,
- h) részvétel a tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezésében.

A szaktanácsadás, tantárgygondozás feladata

- a) a nevelési-oktatási intézményben a pedagógiai tevékenység elemzéséhez szükséges, a helyzetelemzést megalapozó dokumentumok feltárása és összegzése a látogatott intézmény, pedagógus munkájával kapcsolatban,
- b) a helyi nevelési-oktatási intézményi nevelési, tantervi-tartalmi szabályozás dokumentumainak elemzése, helyi alkalmazásuk vizsgálata, segítése,
- c) a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógus tankönyv, taneszköz alkalmazásának, továbbá pedagógiai módszereinek vizsgálata, kiválasztásuk támogatása,
- d) nevelési tevékenységek, tanóra és más pedagógiai célú foglalkozás látogatása, a vizsgált tanórák, foglalkozások értékelése,
- e) óra és foglalkozáslátogatást követően a tapasztalatok közös feldolgozása az érintett pedagógussal, munkaközösség vezetővel, intézményvezetővel,
- f) a látogatott pedagógus számára személyre szabott fejlesztési és továbbképzési javaslatok megfogalmazása,
- g) javaslatok megfogalmazása az intézmények belső önértékelésének fejlesztésére.